

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет
ім. В. В. Докучасва**

ЕКОНОМІЧНІ ЧИТАННЯ

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 85-річному ювілею
професора ВІКТОРА ЙОСИПОВИЧА ШИЯНА,
19 лютого 2021 р.**

Харків–2021

ЗМІСТ

СТУДІЯ 1. ЕКОНОМІКА	13
Олійник О.В. Проблема інтегральної оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств у наукових працях В.Й. Шияна	13
Кучер А. В., Кучер Л. Ю., Хелдак М. Формування сучасної парадигми економіки сільського господарства на основі праць професора В. Й. Шияна	16
Amit Kumar Goel Covid-19, Impact on the Economics Growth of India & Ukraine	20
Vasylyk S.K., Chornomord Ye.Ye. The role of the institute of single crystals (Kharkiv) in the innovative activity of Ukraine	21
Samoilyk Iu. The Scandinavian (or Nordic) economy: international comparison	24
Аверкина М.Ф., Гарбарук Т.К. Зміст розвитку країн на засадах стійкості	26
Аверкина М.Ф., Кіндрат К.С. Зовнішня торгівля як складова зовнішньоекономічної діяльності	28
Алещенко Л.О. Світовий досвід розвитку молодіжного підприємництва	31
Бабець І.Г. Інструменти активізації надходження прямих іноземних інвестицій в економіку регіонів України	34
Баценко Л.М., Кулик Л. Фактори, що впливають на вибір методу оцінки персоналу на підприємстві	37
Бездень М.В., Томашук І.В. Вплив глобалізаційних процесів на соціально-економічний розвиток України	40
Беленкова М.І. Види суб'єктів господарювання у сільському господарстві України	41
Бережанська А.П., Томашук І.В. Особливості європейської економічної інтеграції	44
Болотова В.В. Оцінка ефективності діяльності диверсифікованого підприємства	45
Боровік Л.В. Управління інвестиційними процесами в аграрних підприємствах регіону	48
Булкіна І.А, Нікітченко П.Д. Нормативне регулювання імпортової діяльності в Україні	51
Васильєва О.О. Людський капітал в економічному зростанні аграрного виробництва	54
Веленгура В.С. Вплив COVID-19 на економіку України: попередній аналіз	56
Вернигора М.В. Особливості міжгосподарських зв'язків між виробничою	57

СТУДІЯ 8. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ	377
Ахтирцева Г.О. Актуальні питання автоматизації бухгалтерського обліку	377
Бутенко Т.А., Дроб'язко В.В. Блокчейн технології в бухгалтерському обліку	379
Василішин С.І. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення ризик-менеджменту як фактор зміцнення економічної безпеки підприємств	381
Гайдар І.Ю. Організація обліку загальновиробничих витрат галузі рослинництва	383
Ковальова О.В., Курганська М. Г. Особливості формування та подання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва	386
Марченко С.О., Рагуліна І.І. Досвід проведення тренінгових занять здобувачів	389
Протасов В.В. Собівартість послуг допоміжних виробництв	392
Рагуліна І.І., Герасимчук М.С. Обліково-аналітичний аспект капітальних інвестицій	395
Рагуліна І.І., Дроб'язко В.В. Організація управлінського контролю на підприємстві	398
Рагуліна І.І., Король Є.Я. Шляхи удосконалення обліку загальновиробничих витрат на сільськогосподарських підприємствах	401
Рагуліна І.І., Нижня А.С. Організація складського обліку виробничих запасів на підприємстві	402
Рагуліна І.І., Ткаченко Ю.О. Діджиталізація бухгалтерського обліку в підприємствах України	405
Сколотій І.В. Податок на доходи фізичних осіб в сучасних умовах	407
Сколотій Л.О. Сучасні теоретичні та методичні аспекти управління дебіторською заборгованістю	410
СТУДІЯ 9. ФІНАНСИ ТА СТРАХУВАННЯ	413
Fursova V.A. Impact of refinancing policy on the stability Ukrainian banking sectors in crisis	413
Аверкина М.Ф., Брень М.П. Фінансова система як система формування та використання фондів грошових коштів	415
Барабаш Л.В. Акценти трансформації податкових систем у постпандемічний період	417
Бержанір І.А. Пріоритетні напрями підвищення ефективності формування капіталу суб'єктів господарювання	420
Бондаренко Н.В., Крохмаль В.О. Особливості рефінансування комерційних банків	422
Волкова О.Г. Податкова політика України в сфері зовнішньоекономічної діяльності	424
Євдокімова М.О. Проблеми банківської системи України	427
Зоря О.П., Мауер Д.Р., Тодорова А.В. Необхідність формування інвестиційних стратегій розвитку аграрного виробництва	430
Колотуха С.М. Розвиток банківського кредитування сільськогосподарських підприємств як умова сталого економічного зростання аграрного сектора економіки	432

використанням централізованих грошових фондів, що зосереджені у розпорядженні держави та органів місцевого самоврядування. Децентралізовані фінанси включають фінанси суб'єктів господарювання та фінанси населення. Фінансова інфраструктура характеризує фінансовий ринок та систему органів управління фінансами.

Усі сфери фінансової системи поділяються на окремі ланки, які тісно взаємопов'язані між собою. Кожна сфера та ланка фінансової системи є важливою в регулюванні фінансових відносин, значно впливає на процес відтворення та виконує функції, властиві тільки їй.

Відповідно до вище наведених визначень можна узагальнити, що фінансова система – це сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних сфер та ланок фінансових відносин, які мають певні особливості мобілізації та використання фінансових ресурсів. Фінансова система України відноситься до інтеграційних систем, де відбуваються істотні кількісні та якісні зміни в процесі організації зв'язків між її елементами та ланками, а також здійснення управління ними на всіх стадіях суспільного відтворення. Складність фінансових відносин є умовою класифікації їх за сферами функціонування і кожною ланкою відповідної сфери.

Список використаних джерел:

1. Бабич А. М., Павлова Л. Н. Финансы. Денежное обращение. Кредит. М., 2000. 77 с.
2. Бланк И. А. Концептуальные основы финансового менеджмента. К. : Ника-Центр, Эльга, 2003. 448 с.
3. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Сучасна модель фінансової системи : порівняльний аналіз основних підходів. *Фінанси України*. 2006. №6. 44-56 с.
4. Шиян А. А. Економічна кібернетика: вступ до моделювання соціальних і економічних систем: Навч. посіб. Л. : Магнолія, 2006, 2007. 228 с.

УДК 336.221.4

Л.В. Барабаш, канд. екон. наук, доцент

Lesly-z@ukr.net

Уманський національний університет садівництва, Україна

Акценти трансформації податкових систем у постпандемічний період

Пандемія COVID-19, яка досі панує у світі, внесла суттєві корективи в економічні системи держав і порядок світової економіки в цілому. Тривалі карантинні заходи сприяли зародженню та прогресу інфляційних процесів, які набувають все чіткіших форм. А відтак постає необхідність усвідомлення актуальних потреб суспільства та розставлення пріоритетів реформ на найближчу перспективу.

Однією з найболючіших і водночас найнеобхідніших реформ для всіх держав є податкова. Зумовлюється дана проблематика тим, що оподаткування

пов'язане не лише з матеріальними, а й дотично з етичними та культурними потребами населення, стаючи мірилом соціальної політики та впливовим фактором рівня розвитку в усіх сферах діяльності. Саме на даний аспект – задоволення різнопланових потреб населення – у контексті постпандемічних векторів розвитку звертають увагу всі країни світу.

Риторика дослідників і державних управлінців сьогодення зосереджена на ефективності податків і податкових систем. Високий рівень фіскалізації економік більшості держав, особливо тих, що перебувають на певній стадії економічного розвитку, у поєднанні з завищеними державними витратами, створюють несприятливе поле для проведення успішних реформ. Як наслідок – питання підвищення ефективності функціонування податкових систем виходить в авангард першочергових державних завдань.

Основними меседжами оптимізації податкових систем у передпандемічний час були: встановлення між державами-учасницями альянсів і об'єднань добросовісної податкової конкуренції; протидія зменшенню бази оподаткування та переміщенню прибутків у поєднанні з пропорційністю стягнення податків відповідно до економічних можливостей держави та мінімізацією агресивного податкового планування; перегляд способів оподаткування прибутку й оптимізація функціонування ПДВ з можливістю його подальшої заміни; зміна умов і підвищення уваги до оподаткування доходів, зокрема спадщини, і багатства [1].

Пандемічна криза зумовила глибоку трансформацію пріоритетів в усіх сферах діяльності. Тому, за дослідженнями Крістіана Хальденванга, Сабін Лодж й Арміна фон Шиллер, «... Податкові системи відіграватимуть ключову роль у подоланні соціальних та економічних наслідків пандемії Covid-19 у країнах, що розвиваються, та сприянні швидкому та стійкому відновленню економіки після цього» [2]. Дослідники зазначають, що на перспективу серед першостей трансформацій податкових систем слід звернути увагу на підвищення ефективності оподаткування приватних домогосподарств й активів, а також посилення боротьби з ухиленням й уникненням оподаткування.

Останнє є цілком слушним, однак посилення оподаткування доходів домогосподарств є деструктивним явищем, оскільки в умовах трансформаційної економіки дає можливість забезпечувати певний рівень соціального спрямування оподаткування, низький показник якого є одним з провокативних чинників ухилення від оподаткування.

Саме орієнтація на соціальне спрямування оподаткування визначена однією з ключових умов реформування податкової системи Китаю. «Розвиток оподаткування у новій ері має бути орієнтований на ... сприяння соціальній справедливості та ... підвищувати добробут людей. Трансформація якості та ефективності доходу ... повинна відходити від переслідування податкової «переваги ваги» та «переваги швидкості» до досягнення податкової «переваги якості» та «переваги ефективності» [3]. Окрім зазначених умов, пріоритети реформування податкової системи Китаю полягають у підвищенні якості й ефективності оподаткування та посиленні темпів економічного зростання як базовій основі таких змін. Наслідком означених дій має стати формування

збалансованої за структурою податкової системи з дієвими податковими джерелами.

Серед потенційних векторів розбудови податкової системи Японії значаться стимулювання великих підприємств до інвестицій у стартапи в інших галузях, сприяння пришвидшенню будівництва мережі зв'язку 5G, зниження податків для сприяння цифрового розвитку галузей і стимулювання розвитку активів домогосподарств від заощаджень до інвестицій [6].

Організацією економічного співробітництва та розвитку визначено, що метаморфози податкових систем країн-учасниць у контексті пандемічних спадів слід зосередити на поступовому знятті запроваджених пільг для бізнесів, що зазнали найбільшого занепаду, а також у зменшенні рівня фіскалізації для економік держав, що розвиваються та відчувають складнощі у подоланні кризових явищ. При цьому малі та середні підприємства визначено пріоритетними для надання підтримки з боку держави. Зростання ж податкових надходжень слід досягати за рахунок провадження активних механізмів стимулювання суб'єктів господарювання, посилення інклюзії економіки та зосередження податкового навантаження на оподаткуванні доходів від капіталу, спадщини тощо [4]. При цьому універсальних підходів не визначено, оскільки кожна держава має обирати власний, адаптований до економічних умов, шлях податкових реформ.

Одним з потенційних акцентів трансформацій податкових систем європейських держав на найближчу перспективу може стати перенесення податкового тягаря з «позитивних» сфер (праця, доходи, інновації) на «негативні» (забруднення навколишнього середовища, енергія викопних видів палива, вичерпання матеріальних ресурсів та відходи) [5]. Таке перенесення закладе підвалини для ґрунтовних стимулів, в тому числі і податкових, для всіх громадян і платників податків, які дотримуються принципів екологічності життєдіяльності та виробництва.

На вітчизняних теренах пріоритети податкової реформи наразі полягають у впровадженні нульової декларації, податку на виведений капітал і стягненні ПДВ з електронних послуг, які надають українцям транснаціональні корпорації [7, 8]. Однак дані напрями не враховують загальносвітової потреби соціалізації оподаткування, що постала в світлі пост пандемічних змін, а також не відображають пріоритетів європейської спільноти.

Список використаних джерел

1. Jeffrey Owens Tax Policy in the 21st Century: New Concepts for Old Problems. European University Institute. Issue 2013/05, September 2013. URL: https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/28499/2013-5-Policy%20Brief_RSCAS_GGP.pdf?sequence=1 (дата звернення 10.02.2021)

2. Christian von Haldenwang, Sabine Laudage and Armin von Schiller A fundamental transformation of tax systems is needed in the wake of Covid-19. The Current Column of 29 June 2020. URL: https://www.die-gdi.de/uploads/media/German_Development_Institute_Haldenwang_Laudage_Schiller_29.06.2020.pdf (дата звернення 10.02.2021)

3. Modern issues in the tax system. Editor in charge: Liu Yucheng. URL: http://www.qstheory.cn/dukan/hqwg/2020-06/08/c_1126087580.htm

4. Tax and fiscal policy in response to the Coronavirus crisis: Strengthening confidence and resilience: OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19). 19 May 2020. URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tax-and-fiscal-policy-in-response-to-the-coronavirus-crisis-strengthening-confidence-and-resilience-60f640a8/> (дата звернення 11.02.2021)

5. How Europe's post-COVID-19 economy and environment can both prosper. Amid the upheaval, there might be a silver lining – an opportunity for Europe to come closer to achieving global sustainability goals. EY Global. 24 Jun 2020. URL: https://www.ey.com/en_gl/eu-institutions/how-europe-s-post-covid-19-economy-and-environment-can-both-prosper (дата звернення 11.02.2021)

6. Japan's tax reform in 2020 will be big steps. Japanese Economic and Commercial Office. 2020.01.07. <http://yzs.mofcom.gov.cn/article/ztxx/202001/20.shtml> (дата звернення 12.02.2021)

7. У «Слузі народу» повідомили, коли можна буде говорити про повноцінну податкову реформу. УкрІнформ. 01.02.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3181977-u-sluzi-narodu-povidomili-koli-mozna-bude-govoriti-pro-povnocinnu-podatkovu-reformu.html> (дата звернення 12.02.2021)

8. Гетманцев розповів, як Україна оподаткуватиме Facebook та Netflix. УкрІнформ. 11.02.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3188409-getmancev-rozpoviv-ak-ukraina-opodatkovuvatime-facebook-ta-netflix.html> (дата звернення 14.02.2021)

УДК 336.142.23:658.14

І. А. Бержанір, канд. екон. наук, доцент
berzhanir.i@udpu.edu.ua

**Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, Україна**

Пріоритетні напрями підвищення ефективності формування капіталу суб'єктів господарювання

У ринкових умовах достатній обсяг фінансового капіталу підприємницьких структур є визначальним чинником активного економічного зростання держави, головною передумовою забезпечення безперервності процесу виробництва. Капітал як основа виробничого процесу визначає фінансовий потенціал будь-якого економічного суб'єкта та створює сприятливі умови для його перспективного розвитку.

У складі стратегічних методів забезпечення фінансової безпеки підприємства важливу роль відіграє управління капіталом і його структурою. Метою стратегічного управління капіталом є задоволення потреб підприємства

Наукове видання

ЕКОНОМІЧНІ ЧИТАННЯ

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 85-річному ювілею
професора ВІКТОРА ЙОСИПОВИЧА ШИЯНА,
19 лютого 2021 р.**

За редакцією авторів
Відповідальна за випуск Ю.В. Пащенко

Підпис. до друку 05.03.2021 р. Формат 60×84/16.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Обсяг: 30,6 ум.-друк. арк.; 33,7 обл.-вид. арк.

Виробник – редакційно-видавничий відділ
Харківського національного аграрного університету
ім. В.В. Докучаєва.
62483, Харківська обл., п/в «Докучаєвське»,
навчальне містечко ХНАУ, тел. 99-72-70,
E-mail: admin @ agrouniver.Kharkov.com.ua